

ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

Αθήνα, 31 Οκτωβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Η Κρήτη “στο περιθώριο” της ενεργειακής μετάβασης. Ανισότητες, καθυστερήσεις και πολιτικές ευθύνες για τις δυσχέρειες πρόσβασης στην αυτοπαραγωγή»

Τα τελευταία χρόνια, η πράσινη μετάβαση και η μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος, μέσω της αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), παρουσιάζονται ως διαρκείς στρατηγικές προτεραιότητες της χώρας. Πίσω, όμως, από την εικόνα της «εθνικής προόδου» και τους αριθμούς που καταγράφουν ρεκόρ – κυρίως σε επίπεδο φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων για το 2024 – αποκαλύπτονται και σοβαρές περιφερειακές ανισότητες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα εξαίρεσης αποτελεί η Κρήτη, η οποία, δεδομένων των ευνοϊκών κλιματικών συνθηκών και της ηλιοφάνειάς της, ενώ θα μπορούσε να είναι πρωτοπόρος στον τομέα της αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, παραμένει εγκλωβισμένη σε θεσμική στασιμότητα, αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και άνιση μεταχείριση από τη Διοίκηση και τους αρμόδιους φορείς.

Μέχρι σήμερα, δύο είναι οι βασικές μέθοδοι αυτοπαραγωγής/ αυτοκατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν χρησιμοποιηθεί στη χώρα μας από φυσικά και νομικά πρόσωπα, αυτή του ενεργειακού συμψηφισμού (Net Metering) και αυτή του ταυτοχρονισμένου (λογιστικού) συμψηφισμού (Net Billing). Ειδικότερα, το Net Metering είναι ένα σχήμα που επιτρέπει στους καταναλωτές να παράγουν ηλεκτρική ενέργεια με δυνατότητα χρήσης της ετεροχρονισμένα. Η παραγόμενη δηλαδή ενέργεια δεν είναι απαραίτητο να ταυτοχρονίζεται με την καταναλισκόμενη αφού τυχόν πλεόνασμα καταγράφεται και εγχέεται στο δίκτυο, με δυνατότητα συμψηφισμού του σε επόμενη χρήση. Το Net Billing από την άλλη, δίνει τη δυνατότητα μόνο για επί τόπου κατανάλωση της παραγόμενης ενέργειας και για διοχέτευση τυχόν πλεονάζουσας στο σύστημα, έναντι όμως αποζημίωσής της, με τιμές λιανικής, ή αποθήκευσής της - εφόσον ο καταναλωτής έχει εγκαταστήσει ο ίδιος σύστημα αποθήκευσης- για μελλοντική χρήση.

Με βάση το οικείο νομοθετικό πλαίσιο, η Κρήτη είναι ενταγμένη στις περιοχές που με την απόφαση της ΡΑΕ (νυν ΡΑΑΕΥ), υπ' αριθ. 96/2007/24.05.2007, χαρακτηρίστηκαν ως περιοχές με κορεσμένα δίκτυα για φωτοβολταϊκούς και αιολικούς σταθμούς και παράλληλα καθορίστηκε το περιθώριο απορρόφησης ηλεκτρικής ισχύος. Αναφορικά με το διαθέσιμο ενεργειακό χώρο

της Κρήτης, σύμφωνα με την περ. γ, της παρ.1, του Ν.4819/2021 (ΦΕΚ Α 129/23.7.2021). και μέχρι εκδόσεως από τη Ρ.Α.Ε. απόφασης άρσης κορεσμού, θεσμοθετήθηκε, συνολική ισχύς εκατόν ογδόντα μεγαβάτ (180 MW), εκ των οποίων σαράντα μεγαβάτ (40 MW) διατέθηκαν αποκλειστικά σε σταθμούς αυτοκατανάλωσης με ενεργειακό συμψηφισμό (Net Metering) φυσικών ή νομικών προσώπων, καθώς και σε σταθμούς του Ειδικού Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων επί κτιριακών εγκαταστάσεων και τριάντα μεγαβάτ (30 MW) διατέθηκαν σε σταθμούς Ενεργειακών Κοινοτήτων (Ε.Κοιν.) στις οποίες συμμετέχουν Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού και σε σταθμούς με περισσότερα από εξήντα (60) μέλη, εκ των οποίων τουλάχιστον τα πενήντα (50) είναι φυσικά πρόσωπα. Κατά συνέπεια ο υπολειπόμενος ηλεκτρικός χώρος 110 MW, διατέθηκε στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων.

Ένα μόλις χρόνο αργότερα, με την εφαρμογή του Ν. 4951/2022 (ΦΕΚ Α 129/4.7.2022), ο ΔΕΔΔΗΕ σταμάτησε να δέχεται νέες αιτήσεις Net Metering στην Κρήτη και τις συμπεριέλαβε στη διαδικασία του χρονοδιαγράμματος αιτήσεων για Φ/Β πάρκα των 400Kw, με ορισθείσα ημερομηνία για την υποβολή τους την 25/10/2022, παρότι επρόκειτο για διακριτό ενεργειακό χώρο. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν στις 25/10/2022, φέρονται να μην έχουν απαντηθεί, παρά το γεγονός ότι έχουν λάβει Βεβαίωση Πληρότητας από τον Διαχειριστή του Δικτύου. Σε αυτήν την καθυστέρηση συνετέλεσε η διερεύνηση από τη ΡΑΕΥ σχετικών υποβληθεισών σε αυτήν καταγγελιών, περί αδιαφανούς διαδικασίας υποβολής των εν λόγω αιτήσεων, που οδήγησε στην έκδοση της με αρ. Ε-132/2023 Απόφασής της, με την οποία διαπιστώθηκαν παραβάσεις του ΔΕΔΔΗΕ και επεβλήθη το ανάλογο πρόστιμο, χωρίς ωστόσο να ακυρωθεί η όλη διαδικασία. Η κατάσταση περιπλέχθηκε ακόμη περισσότερο, καθώς με τον ν. 5106/2024 (ΦΕΚ Α' 63/1.5.2024), στις 15.05.2024 διεκόπη πανελλαδικά η λήψη από το ΔΕΔΔΗΕ, αιτήσεων Net Metering, καθώς καταργήθηκε αυτή η δυνατότητα και εφεξής οι νέες εγκαταστάσεις σταθμών αυτοπαραγωγής, αφορούσαν μόνο τη μέθοδο ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού Net Billing, χωρίς να διευκρινιστεί η τύχη των αιτήσεων που βρίσκονταν σε εκκρεμότητα.

Εύλογα κατανοεί κανείς ότι οι συνέπειες της κατάστασης αυτής, είναι δυσμενείς και διάχυτες, τόσο για τους οικιακούς καταναλωτές, λόγω παρεμπόδισης της ισότητάς στο δικαίωμα της αυτοκατανάλωσης, όσο και για τις επιχειρήσεις που βλέπουν την ανταγωνιστικότητά τους να μειώνεται λόγω υπέρογκου ενεργειακού κόστους, με όσες ιδίως δραστηριοποιούνται στον τουριστικό κλάδο να βιώνουν διπλό αδιέξοδο, καθώς στο ενεργειακό κόστος προστίθεται και η αδυναμία μείωσης αποτύπωσης του CO₂, καθοριστικός παράγοντας ανταγωνιστικότητας στο διεθνή τουρισμό.

Δεδομένων των όσων προπαρατέθηκαν, οι εν λόγω καθυστερήσεις και κατ' επέκταση η μη αξιοποίηση του αποδοθέντος χώρου ενέργειας στην Κρήτη, γεννούν δεύτερες σκέψεις στους πολίτες, τόσο για την τελική χρήση του όσο και για την ύπαρξη λογοδοσίας και διαφάνειας. Κατά συνέπεια:

Επειδή, η ενεργειακή μετάβαση αποτελεί παράγοντα κρίσιμης σημασίας για τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της Κρήτης,

Επειδή, το δικαίωμα της ισότητας των καταναλωτών στην αυτοπαραγωγή είναι αδιαμφισβήτητο και δε νοείται στο χώρο της ενεργειακής μετάβασης η ύπαρξη δύο ταχυτήτων,

Επειδή, παρά τις εξαγγελίες περί ενίσχυσης της βιωσιμότητας και ενεργειακής δημοκρατίας, στην Κρήτη τα προγράμματα σταματούν απότομα, η απορρόφηση των κονδυλίων δεν προχωρά, και οι πολίτες φαίνεται να στερούνται συστηματικά την πρόσβαση σε εργαλεία ενεργειακής αυτονομίας.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η Φάση II διασύνδεσης του νησιού, ώστε να ισχύσουν τα οριζόμενα στην σχετική απόφαση ΡΑΕ 88/2023 (ΦΕΚ Β'1400/09-03-2023) για την αύξηση περιθωρίου ισχύος των έργων Α.Π.Ε. στην Κρήτη, ποιος είναι σήμερα ο ισχύων συνολικός ηλεκτρικός χώρος που διατίθεται στο νησί και πως αυτός επιμερίζεται;
2. Με τον ν.4819/2021 (ΦΕΚ Α 129/23.7.2021), ο αρχικώς συνολικά ηλεκτρικός χώρος που διανεμήθηκε στην Κρήτη ήταν 180MW, εκ των οποίων τα 40MW διατέθηκαν για συνδέσεις αυτοπαραγωγής μέσω ενεργειακού συμψηφισμού (Net Metering) που τότε ήταν σε ισχύ. Σήμερα, μετά και τη διάθεση επιπλέον χώρου 200MW κατά την περ. α', της παρ.1 του αρ.28 του ν.5151/2024 (ΦΕΚ Α' 173/04.11.2024) και με δεδομένη την κατάργηση του net metering και την υφιστάμενη δυνατότητα για νέες συνδέσεις αποκλειστικά και μόνο μέσω net billing, πόσα είναι τα διαθέσιμα MW για το σκοπό αυτό; Από τα MW του ηλεκτρικού χώρου που αφορούν σταθμούς αυτοπαραγωγής και έχουν ήδη εξαντληθεί, σε πόσα αντιστοιχούν οι ενεργές συνδέσεις με το προηγούμενο καθεστώς net metering και σε πόσα με net billing;
3. Προτίθεται να εξετάσει την πιθανότητα θέσεως ξανά σε ισχύ της δυνατότητας εγκατάστασης σταθμών μέσω ενεργειακού συμψηφισμού (net metering) για ορισμένες έστω κατηγορίες όπως τα ευάλωτα νοικοκυριά, οι δημοτικές υποδομές και οι ενεργειακές κοινότητες ευρείας βάσης;
4. Υπάρχουν εκκρεμείς αιτήσεις συνδέσεων αυτοπαραγωγής της 25/10/2022, που δεν έχουν ακόμη απαντηθεί και σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί αναφορικά με την υλοποίησή τους;
5. Εφόσον ευσταθούν οι σχετικές καταγγελίες, πως σκοπεύει να αντιμετωπίσει τη διαρκή καθυστέρηση αλλά και τυχόν αδιαφάνεια των διαδικασιών του ΔΕΔΔΗΕ στην Κρήτη, αναφορικά με την αξιολόγηση αλλά και την ενεργοποίηση οριστικών προσφορών σύνδεσης;
6. Πότε επιτέλους θα καταθέσει το Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ ώστε να υπάρχει ένας τρόπος ελέγχου και οργάνωσης στην εγκατάσταση των ΑΠΕ σε όλη την χώρα;
7. Με ποιο τρόπο θα ελαφρυνθούν οι ενεργειακά κοστοβόρες επιχειρήσεις από το κόστος της ενέργειας όπως συμβαίνει και σε άλλες χώρες στην Ευρώπη;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Μαμουλάκης Χάρης

Γαβρήλος Γιώργος

Δούρου Ειρήνη

Κόκκαλης Βασίλειος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Ψυχογιός Γεώργιος